Τῇ 17ῃ Ἰουνίου 1908 Θεσσαλονίκη

Ἐρίτιμοι Κύριοι [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

3½ – 4 χιλιάδες [illegible] 10½ [illegible] 45.35 καί

[illegible]

24 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 24 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 1½ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Η Μαρία ήταν αρτοπάροχος από χρόνια μετά τον πρόωρο θάνατο του άντρα της και τα δύο παιδιά τους ήταν ακόμη μικρά. Η δουλειά ήταν κοπιαστική και χρειαζόταν πολλή δύναμη στα χέρια.

Η μαγιά της ήταν περίφημη. Κανείς δεν ήξερε το μυστικό της. Ούτε η κόρη της η Ελένη, που τη βοηθούσε από μικρή. Η μαγιά ήταν πάντα εκεί, σε ένα μεγάλο πήλινο δοχείο, σκεπασμένη με ένα καθαρό πανί. Η Μαρία την τάιζε κάθε πρωί με αλεύρι και νερό, και το βράδυ την άφηνε να ξεκουραστεί. Δεν την έδινε ποτέ σε κανέναν, ούτε καν για δανεικό.

Ο γάμος της Ελένης με τον Νίκο τον Παπαδόπουλο έγινε τον Αύγουστο. Ήταν ένα όμορφο πανηγύρι στο χωριό, με πολύ κόσμο και πολύ φαγητό. Η Μαρία είχε ετοιμάσει τρεις μεγάλες σκάφες ψωμί για τη μέρα εκείνη. Ήθελε οι καλεσμένοι να φύγουν χορτάτοι και ευχαριστημένοι. Το πρωί της γάμου, πριν ξημερώσει καλά-καλά, μπήκε στο μαγειρείο της και άρχισε να ζυμώνει. Δούλευε με τα δύο της χέρια, όπως πάντα, αλλά αυτή τη φορά κάτι ήταν διαφορετικό. Η μαγιά δεν ανέβαινε όπως έπρεπε. Η ζύμη έμενε βαριά, σαν να μην ήθελε να ξυπνήσει.

Η Μαρία δοκίμασε να προσθέσει λίγο ζεστό νερό, μετά λίγο αλεύρι, μετά περίμενε πιο πολύ. Τίποτα δεν βοηθούσε. Η καρδιά της χτυπούσε δυνατά, όχι από κούραση, αλλά από φόβο. Ήξερε ότι χωρίς μαγιά δεν υπήρχε γάμος για την κόρη της. Ήξερε ότι χωρίς ψωμί η γιορτή θα γινόταν θλίψη. Και ήξερε ότι η μαγιά δεν χαλούσε ποτέ έτσι, χωρίς λόγο.

Τότε θυμήθηκε τη νύχτα πριν από τον γάμο της Ελένης. Η κοπέλα είχε μπει στο μαγειρείο κρυφά, με ένα μικρό μπουκάλι στο χέρι, και είχε ρίξει μέσα στη μαγιά μερικές σταγόνες από κάτι υγρό. Η Μαρία τότε δεν είχε πει τίποτα. Είχε χαμογελάσει μόνο, γιατί ήξερε πως η κόρη της ήθελε κι αυτή να συμμετάσχει στη μαγεία της μητέρας της.

Η Μαρία έβγαλε το μπουκάλι από το ντουλάπι, το άνοιξε και μύρισε. Ήταν ροδόνερο. Έριξε μερικές σταγόνες στη μαγιά, ανακάτεψε με προσοχή και περίμενε. Σε λίγα λεπτά η μαγιά άρχισε να φουσκώνει, αργά στην αρχή, μετά γρήγορα, σαν να θυμήθηκε ξαφνικά τι έπρεπε να κάνει. Η Μαρία χαμογέλασε, σκούπισε τα χέρια της στην ποδιά της και άρχισε να ζυμώνει κανονικά.

Όταν ξημέρωσε, οι σκάφες ήταν γεμάτες ψωμί, και η μυρωδιά απλώθηκε σε όλο το χωριό. Ο γάμος της Ελένης έγινε με χαρά, και κανείς δεν έμαθε ποτέ τι είχε συμβεί εκείνο το πρωί στο μαγειρείο. Μόνο η Μαρία και η κόρη της ήξεραν, και αυτό τους έφτανε.